Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 17 september 2024

Portefeuille: Afval en Reiniging (45)
Agendapunt: B6

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de college- en raadsvoordracht afvalstoffenheffing en reinigingsrecht 2025 inclusief bijlagen en toelichting

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de concept Raadsvoordracht waarin de Raad voorgesteld wordt de Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2025 vast te stellen met als belangrijkste punten:
    1. Voor huishoudens blijven de tarieven ongewijzigd: eenpersoonshuishoudens € 352 en meerpersoonshuishoudens € 469;
    2. Voor bedrijven stijgen de tarieven 6,2%: het lage tarief stijgt van € 490 naar € 520. Het hoge tarief stijgt van € 1.038 naar € 1.102;
    3. Bedrijven in de 9 straatjes en Sluisbuurt betalen de tarieven van reinigingsrecht plus € 0,27 voor iedere kilogram afval boven de 2.413 kg afval per jaar (2024: € 0,25);
    4. Intrekken van de Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2024;
2. Het brengtarief voor afval op de recyclepunten voor kleine bedrijven voor 2025 te indexeren met de nominale indexatie (6,2%) en vast te stellen op € 215 per ton exclusief BTW (tarief 2024: € 202 exclusief BTW);

Kernboodschap

De tarieven afvalstoffenheffing 2025 blijven voor huishoudens gelijk. Voor bedrijven worden de tarieven met 6,2% verhoogd vanwege de kostenstijgingen als gevolg van indexaties, extra kosten sortering lachgascilinders en toenemende kapitaallasten. Het gelijk houden van de tarieven voor bewoners wordt gedekt door een extra bijdrage vanuit de algemene middelen. Dit voorstel wordt voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Bestuurlijke achtergrond

De besluitvorming over de tarieven afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht vindt jaarlijks plaats als onderdeel van de begrotingsbespreking van het College. De tarieven worden via een wijziging van de verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht voorgelegd aan de gemeenteraad bij de besluitvorming over de begroting voor het komende jaar.

Bestuurlijke prioriteit

Uitvoeringsprogramma afval en grondstoffen 2020-2025 (raad 17 december 2020)

Wettelijke grondslag

- Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. Elk besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting geschiedt in de vorm van een belastingverordening. Gemeentelijke belastingen kunnen enkel worden geheven op grond van de Gemeentewet dan wel een andere wet. Zonder een wettelijke basis is invoering van een gemeentelijke belasting niet mogelijk.
- Artikel 229 van de Gemeentewet is de wettelijke basis voor het reinigingsrecht bedrijfsafval. Op grond van dit artikel kan de gemeente rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.
- Artikel 189, eerste lid jo artikel 212, eerste lid van de Gemeentewet en artikel 6, eerste lid van de Financiële verordening gemeente Amsterdam geeft de raad de bevoegdheid de begroting vast te stellen en kredietbesluiten te nemen.
- Artikel 10.21 Wet milieubeheer geeft gemeenten de wettelijke plicht tot het inzamelen van huishoudelijk afval.
- Artikel 15.33 Wet Milieubeheer vormt de wettelijke basis voor de afvalstoffenheffing. Op grond van dit artikel kan een gemeente ter bestrijding van de kosten die voor haar verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen, een afvalstoffenheffing instellen.

Artikelen 7y lid 2 en 7aj van het Besluit Uitvoering Crisis- en Herstelwet bepalen dat in de gebieden de 9 straatjes en Sluisbuurt bedrijfsval als huishoudelijk afval wordt gezien

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met de concept Raadsvoordracht waarin de Raad voorgesteld wordt de Verordening afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2025 vast te stellen.

Toelichting tariefontwikkeling

De lasten voor de afvalinzameling en verwerking stijgen in 2025 door reguliere indexatie, toename van de kapitaallasten door de investeringen, de extra kosten vanwege de sortering van lachgascilinders, stijging van de lasten voor kwijtschelding en de groei van de stad (meer huishoudens betekent meer kosten, meer routes en ook iets meer opbrengsten).

Voor de periode na 2025 worden verdere kostenstijgingen voorzien boven de normale reguliere indexaties door met name stijgende kapitaallasten a.g.v. de noodzakelijke investeringen in inzamelmiddelen en uitstootvrij wagenpark.

Om de effecten voor huishoudens in Amsterdam te beperken heeft het college besloten om de tarieven voor de afvalstoffenheffing in 2025 en 2026 gelijk te houden. De kostentoename voor 2025 wordt gedekt door een structurele extra bijdrage vanuit de algemene middelen van € 14,3 miljoen. Deze bijdrage komt bovenop de bijdrage van € 10 miljoen op grond van de coalitieafspraken "Amsterdams akkoord" die met ingang van 2023 is ingezet.

Tarieven reinigingsrecht

Voor bedrijven stijgen de tarieven reinigingsrecht met het reguliere inflatiepercentage en worden ook de hogere kapitaallasten en de extra sorteerkosten voor lachgascilinders doorberekend. Bedrijven komen niet in aanmerking voor kwijtschelding; deze lasten worden ook niet aan het reinigingsrecht toegerekend. Op basis van de wet Markt en Overheid mogen ook de bijdragen uit de

algemene middelen niet aan bedrijven worden doorberekend. De retributie moet volledig kostendekkend zijn.

Aparte tarieven 9 Straatjes en Sluisbuurt

Het gebied de 9 straatjes kent sinds 2021 een gezamenlijke inzameling van huishoudelijk- en bedrijfsafval. Daarmee kan onder meer de hoeveelheid vrachtverkeer op de kwetsbare grachten verminderd worden. De gemeente heeft op 17 oktober 2017 het verzoek aan het rijk gedaan om een pilot voor vijf jaar mogelijk te maken. Het rijk heeft toestemming gegeven via de Crisis- en Herstelwet 19e Tranche die op 13 februari 2020 is vastgesteld.

In de Sluisbuurt wordt afval met een ondergronds transportsysteem (OAT) ingezameld om de openbare ruimte te ontlasten van zwaar verkeer en inzamelcontainers. Bedrijven worden ook op dit systeem aangesloten. Dit is juridisch mogelijk gemaakt in de 22e tranche van de Crisis- en Herstelwet van 1 december 2021. Tot dat het OAT in gebruik genomen wordt, zamelt de gemeente op de "traditionele" wijze ook bij bedrijven in.

De bijzondere status van deze gebieden maakt dat er voor deze gebieden aparte tarieven moeten worden vastgesteld. De basistarieven voor huishoudens en bedrijven in de 9 straatjes en de Sluisbuurt zijn dezelfde als in de rest van de stad, maar voor bedrijven die meer dan 2.413 kg afval per jaar aanbieden, geldt dat zij voor de meerdere kilo's afval € 0,27 (2024: € 0,25) per kilogram afval moeten gaan betalen.

Ad 2. Het brengtarief voor afval op de afvalpunten voor kleine bedrijven voor 2025 vast te stellen op € 215,- per ton exclusief BTW (tarief 2024: € 202 ex BTW))

Kleine bedrijven wordt toegestaan bedrijfsafval in te leveren op de gemeentelijke afvalpunten. Het huidige tarief exclusief BTW wordt geïndexeerd met kostenstijging van 6,2% naar een nieuw rond bedrag: € 215 exclusief BTW.

Participatie

Op basis van art 2 lid 3 van de algemene inspraakverordening van Amsterdam (9 maart 2016) vindt er geen inspraak plaats voor beleidsvoornemens die betrekking hebben op tarieven voor gemeentelijke dienstverlening, zoals de afvalstoffenheffing.

Financiële onderbouwing

De lasten voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden gedekt door de afvalstoffenheffing. Op grond van het coalitieakkoord 2022 – 2026 zijn de tarieven afvalstoffenheffing structureel gedempt door inzet van € 10 miljoen vanuit de algemene middelen. Om de lastendruk in 2025 te beperken, worden de tarieven van de afvalstoffenheffing in 2025 niet verhoogd. Om de kostenstijgingen te dekkingen is structureel € 14,3 miljoen vanuit de algemene middelen vrijgemaakt. Voorts wordt in 2025 € 5 miljoen onttrokken aan de egalisatiereserve afval voor de aanpak zwerfafval.

Ook in 2026 zullen de tarieven afvalstoffenheffing niet verhoogd worden en zal de lastenstijging gedekt worden uit de algemene middelen.

Naar aanleiding van het door Cebeon uitgevoerde benchmark onderzoek heeft het college opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de kosten van reiniging en afvalinzameling. Mogelijk kan dit

leiden tot maatregelen om de verwachte kostenstijgingen te verminderen.

De baten en lasten van het onderdeel afval zijn in de begroting opgenomen onder programma onderdeel 2.3 Afval en reiniging.

Ontwikkeling reserve afvalstoffenheffing:

De reserve afvalstoffenheffing is ingesteld om tegenvallers en schommelingen in de exploitatie van de afvalketen op te vangen. Per eind 2023 is de stand van de reserve € 29 miljoen. In 2025 en 2026 zal jaarlijks € 5 miljoen aan de reserve worden onttrokken voor de aanpak zwerfafval. Daarmee wordt de reserve verlaagd, maar blijft voldoende saldo over voor het opvangen van tegenvallers in de exploitatie en het (tijdelijk) dempen van toekomstige tariefstijgingen.

Formeel valt de aanpak zwerfafval niet volledig onder het bestedingsdoel van de afvalstoffenheffing, maar momenteel is dat wel aanvaardbaar vanwege de structurele bijdragen uit de algemene middelen. Deze bijdragen (jaarlijks € 10 miljoen op grond van het coalitieakkoord en m.i.v. 2025 structureel € 14,3 miljoen) zijn hoger dan de onttrekking aan de reserve voor de aanpak zwerfafval.

N.a.v. opmerkingen van in het accountantsverslag van 2023 zal de egalisatiereserve afval worden omgezet in een voorziening. Wanneer dit is geeffectueerd zal ook het woord "reserve" worden vervangen door "voorziening"

Conclusie

Het besluit heeft financiële gevolgen die zijn verwerkt in de begroting 2025. De tarieven zijn kostendekkend behoudens de structurele bijdrage van € 10 miljoen op grond van het coalitieakkoord 2022 – 2026 en de extra structurele bijdrage van € 14,3 miljoen m.i.v. 2025.

Communicatie

Binnen de gemeente: opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-053734	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-053936	bijlage A commissie voordracht ASH 2025.docx (msw12)
AD2024-053937	bijlage B raadsvoordracht afvalstoffenheffing 2025.docx (msw12)
AD2024-053938	bijlage B1 verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrecht bedrijfsafval Amsterdam 2025.docx (msw12)
AD2024-053939	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten